

NVAO JAARREKENING 2018

13 MEI 2019

NVAO JAARREKENING 2018

13 MEI 2019

Inhoud

Balans na resultaatbestemming per 31-12-2018	5
Staat van baten en lasten over 2018	6
Kasstroomoverzicht	7
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	8
Toelichting op de balans	13
1 Immateriële vaste activa	13
2 Materiele vaste activa	14
3 Vlottende activa	14
4 Eigen vermogen	15
5 Voorzieningen	18
6 Kortlopende schulden	19
Niet in de balans opgenomen verplichtingen	23
Toelichting op de staat van baten en lasten	24
7 Bedrijfsopbrengsten	24
8 Bedrijfskosten	26
Overige gegevens	34
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	35

Balans na resultaatbestemming per 31 december 2018

	31-12-2018	31-12-2017
ACTIVA	* € 1.000	* € 1.000
1 - Immateriële vaste activa		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	62	77
	<u>62</u>	<u>77</u>
2 - Materiële vaste activa		
Andere vaste bedrijfsmiddelen	446	236
	<u>446</u>	<u>236</u>
3 - Vlottende activa		
3.1 Vorderingen	846	507
3.2 Liquide middelen	5.595	5.375
	<u>6.441</u>	<u>5.882</u>
Totaal activa	6.949	6.195
	<u><u>6.949</u></u>	<u><u>6.195</u></u>
PASSIVA		
4 – Eigen vermogen		
4.1 Onbestemde reserve	482	379
4.2 Bestemde reserve	3.386	3.151
4.3 Wettelijke reserve	61	77
	<u>3.929</u>	<u>3.607</u>
5 - Voorzieningen		
5.1 Overige	277	123
	<u>277</u>	<u>123</u>
6 - Kortlopende schulden		
6.1 Crediteuren	811	461
6.2 Belastingen en premies sociale verzekeringen	341	204
6.3 Overige schulden	309	280
6.4 Overlopende passiva	1.282	1.520
	<u>2.743</u>	<u>2.465</u>
Totaal passiva	6.949	6.195
	<u><u>6.949</u></u>	<u><u>6.195</u></u>

Staat van baten en lasten over 2018

	Realisatie 2018	Nederland 2018	Vlaanderen 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000
7 - Bedrijfsopbrengsten					
7.1 Subsidies	6.000	3.105	2.895	5.931	5.597
7.2 Inkomsten uit toetsing en accreditatie	2.378	2.235	143	3.171	2.435
7.3 Overige opbrengsten	980	708	272	807	501
Som bedrijfsopbrengsten	9.358	6.048	3.310	9.909	8.533
8 - Bedrijfskosten					
8.1 Lonen en salarissen	3.849	2.525	1.324	3.704	3.241
8.2 Sociale lasten	1.024	803	221	825	727
8.3 Afschrijvingskosten	192	114	78	263	203
8.4 Overige bedrijfskosten	3.971	2.475	1.496	4.795	3.499
Som der bedrijfslasten	9.036	5.917	3.119	9.587	7.670
Bedrijfsresultaat	322	131	191	322	863
9.1 Financiële baten en lasten	-	-	-	4	4
Resultaat voor bestemming	322	131	191	326	867
Mutatie wettelijke reserve	16	10	6	-	51
Mutatie bestemde reserve	-235	-96	-139	-	-815
Resultaat na bestemming	103	45	58	326	103

Kasstroomoverzicht

	2018	2017
	* € 1.000	* € 1.000
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	322	863
Correctie egalisatiereserve ivm verrekening OCW	-	-
Afschrijvingen (incl. CDHO)	203	209
Mutatie voorzieningen	154	-300
	679	772
Veranderingen in werkkapitaal:		
Kortlopende schulden	278	-70
Kortlopende vorderingen	-339	-172
	-61	-242
<u>Kasstroom uit bedrijfsoperaties</u>	618	530
Rente	0	4
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>	618	534
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in immateriële vaste activa	-46	17-
Investerings in materiële vaste activa	-352	-63
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>	-398	-80
<u>Mutatie geldmiddelen</u>	220	454
	2018	2017
	* € 1.000	* € 1.000
<u>Liquide Middelen</u>		
Stand per 1 januari	5.375	4.921
Stand per 31 december	5.595	5.375
Som der mutatie	220	454

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De NVAO is een internationaal verdragsrechtelijke instantie met rechtspersoonlijkheid naar publiek Nederlands recht, overeenkomstig het Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Vlaamse Gemeenschap van België inzake de accreditatie van opleidingen binnen het Nederlandse en Vlaamse hoger onderwijs van 3 september 2003. De NVAO is opgericht per 1 februari 2005 en is gevestigd te Den Haag. (KvK nummer NVAO: 27366406)

Via een wijziging van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (versterking besturing) is de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen, onverminderd het Accreditatieverdrag en het daarop gebaseerde Beheersreglement, op de NVAO van toepassing.

Grondslagen voor de waardering van balans en resultaatbepaling

De jaarrekening is overeenkomstig artikel 5 lid 1 van de Kaderwet ZBO opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving. De NVAO past in het bijzonder RJ 640 Organisaties zonder winststreven toe. Om een goed inzicht te geven in de bijzondere karakteristiek van de NVAO zijn op basis van de RJ 640.302 omschrijvingen van en indelingen in posten voor zover nodig aangepast ten opzichte van de modellen voor balans en winst- en verliesrekening zoals opgenomen in het Besluit modellen jaarrekening.

Algemeen

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de NVAO zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de historische verkrijgingprijs onder aftrek van ontvangen investeringsbijdragen en afschrijvingen. Afschrijvingen vinden lineair plaats op basis van de geschatte economische levensduur.

Afschrijvingstermijn: 3 – 5 jaar

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de historische verkrijgingprijs onder aftrek van ontvangen investeringsbijdragen en afschrijvingen. Afschrijvingen vinden lineair plaats op basis van de geschatte economische levensduur.

Hardware, afschrijvingstermijn: 3 – 5 jaar

Overige materiele vaste activa:

Verbouwingen, afschrijvingstermijn: gelijk aan de looptijd van de huurovereenkomst met een maximum van 10 jaar

Overige, afschrijvingstermijn: 3 – 5 jaar

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde, inclusief de transactiekosten. Na eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Aangezien geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vorderingen. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Eigen vermogen

De eigen inkomsten en de door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het Vlaams Parlement toegekende middelen die (nog) niet besteed zijn opgenomen in een egalisereserve. De egalisereserve wordt als eigen vermogen op de balans gepresenteerd. Het eigen vermogen omvat onbestemde, bestemde en wettelijke middelen.

De onbestemde middelen omvat alle middelen waar op basis van besluitvorming dan wel wettelijke vereisten geen bestemming voor benoemd is.

De Nederlandse onbestemde reserve bedraagt maximaal 5% van de door het Ministerie van OCW toegekende subsidie van het betreffende jaar. Het overschot staat als verplichting op de balans.

De bestemde middelen omvatten die middelen waarvoor door middel van besluitvorming in de verantwoordelijke lichamen een bestedingsdoel is bepaald.

De wettelijke middelen omvat alle middelen waarvoor op grond van wet- en regelgeving een beperking ten aanzien van de besteding van middelen geldt.

Vorzieningen

Op de balans worden voorzieningen opgenomen voor verplichtingen die op de balansdatum als waarschijnlijk of als vaststaand worden beschouwd, maar waarvan niet bekend is in welke omvang of wanneer zij zullen ontstaan. Tevens kunnen voorzieningen worden opgenomen tegen uitgaven die in een volgend boekjaar zullen worden gedaan, voor zover het doen van die uitgaven zijn oorsprong mede vindt voor het einde van het boekjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal jaren.

Tenzij anders aangegeven worden de voorzieningen opgenomen tegen de nominale waarde. Toevoegingen aan voorzieningen vinden plaats ten laste van de staat van baten en lasten. Uitgaven vinden rechtstreeks plaats ten laste van de voorzieningen.

Een voorziening in verband met verplichtingen als bedoeld in artikel 2:374 lid 1, eerste volzin BW wordt uitsluitend opgenomen indien op de balansdatum aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- a. de rechtspersoon heeft een verplichting (in rechte afdwingbaar of feitelijk);
- b. het is waarschijnlijk dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is; en
- c. er kan een betrouwbare schatting worden gemaakt van de omvang van de verplichting.

Schulden

Schulden met een resterende looptijd van ten hoogste één jaar worden aangeduid als kortlopend. Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangeduid als langlopend. Schulden worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Pensioenen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies. Ultimo 2018 is bij ABP de dekkingsgraad 97%.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen.

Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de NVAO de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de NVAO zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Grondslagen voor het opstellen van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Grondslagen voor rechtmatigheid

De NVAO is op basis van de Kaderwet ZBO verantwoordelijkheid van de rechtmatige besteding van middelen. Voor de NVAO betekent een rechtmatige besteding dat de uitgaven in overeenstemming zijn met de bepalingen opgenomen in het controleprotocol (versie 8).

Grondslagen voor bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroom genererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingverlies van een kasstroom genererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroom genererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden. Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroom genererende eenheid) geschat. Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroom genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief (of kasstroom genererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Grondslagen voor schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en passiva en van baten en lasten. De belangrijkste schattingen hebben betrekking op:

- de waardering van materiële vaste activa, waaronder de gehanteerde afschrijvingstermijnen;
- onderhanden accreditatieprojecten en toetsingen;

- de bepaling van personele voorzieningen.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Toelichting op de balans

1 Immateriële vaste activa

	Software
	* € 1.000
Aanschafwaarde	764
Af: Cumulatieve afschrijvingen	-687
	<hr/>
Boekwaarde per 1 januari	77
	<hr/> <hr/>
Investeringen	46
Af: Afschrijvingen	-61
	<hr/>
Som der mutaties	-15
	<hr/>
Desinvesteringen	223
Af: Afschrijvingen desinvestering	-223
	<hr/>
Som der mutaties	-
	<hr/>
Aanschafwaarde	587
Af: Cumulatieve afschrijvingen	-525
	<hr/>
Boekwaarde per 31 december	62
	<hr/> <hr/>

Voor de geactiveerde immateriële vaste activa is ter waarde van de boekwaarde een wettelijke reserve opgenomen. De investeringen in immateriële vaste activa hebben betrekking op de ontwikkeling van automatiseringstools.

De staat van de immateriële vaste activa is opgesteld inclusief de investeringen van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO). De afschrijvingslasten van de CDHO (2018: € 4.514) worden aan de commissie doorbelast.

2 Materiële vaste activa

	Hardware	Overige materiële Vaste Activa	Totaal
	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000
Aanschafwaarde	1.250	1.032	2.282
Af: Cumulatieve afschrijvingen	-1.118	-928	-2.046
Boekwaarde per 1 januari	132	104	236
Investeringen	105	247	352
Af: Afschrijvingen	-93	-49	-142
Som der mutaties	12	198	210
Aanschafwaarde	1.355	1.277	2.634
Af: Cumulatieve afschrijvingen	-1.211	-977	-2.188
Boekwaarde per 31 december	144	300	446

De staat van de materiële vaste activa is opgesteld inclusief de investeringen van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO). De afschrijvingslasten van de CDHO (2018: € 5.724) worden aan de commissie doorbelast.

3. Vlottende activa

3.1 Vorderingen

De kortlopende vorderingen worden hieronder nader gespecificeerd:

	31-12-2018	31-12-2017
	* € 1.000	* € 1.000
3.1.1. Debiteuren	207	317
3.1.2. Overige vorderingen	17	12
3.1.3. Overlopende activa	622	178
	846	507

3.1.1. Debiteuren

De debiteuren nemen af met €110.000, omdat er ultimo 2018 minder Nederlandse aanvragen Toets nieuwe opleidingen ingediend zijn. Hierdoor is er minder gefactureerd. Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

3.1.2 Overige vorderingen

Onder de overige vorderingen zijn vorderingen mede opgenomen voor waarborgsommen en rekening-courant met een gelieerde organisatie (ECA), waarbij er meer rekening-courant heeft plaatsgevonden.

3.1.3 Overlopende activa

Onder de overlopende activa zijn overlopende kosten, te vorderen bedragen en te vorderen rente opgenomen. Deze post is toegenomen omdat in 2019 het restant subsidiebedrag over 2018 van het Vlaams parlement ad €435.000 is ontvangen.

3.2 Liquide middelen

Onder de liquide middelen is een bedrag van € 133.747 niet ter vrije beschikking vanwege borg en garantstellingen.

4 Eigen vermogen

Het eigen vermogen valt geheel onder de egalisatiereserve zoals bedoeld in artikel 33 Kaderwet ZBO.

Het eigen vermogen is als volgt opgebouwd:

	31-12-2018	31-12-2017
	* € 1.000	* € 1.000
4.1 Onbestemde reserve	482	379
4.2 Bestemde reserve	3.386	3.151
4.3 Wettelijke reserve	61	77
	<u>3.929</u>	<u>3.607</u>

Het resultaat 2018 voor bestemming bedraagt 322 k€. Het positieve resultaat is zowel aan Nederland (131 k€) als aan Vlaanderen (191 k€) toe te schrijven.

Op basis van de subsidiebeschikking van het ministerie van OCW mag het onbestemde vermogen niet hoger zijn dan 5% van het subsidiebedrag van het ministerie van OCW, exclusief CDHO.

Vanwege de taakstellingen die zijn opgelegd aan de zelfstandige bestuursorganen (ZBO's) heeft het ministerie van OCW, medio 2015 de afspraak gemaakt met de NVAO, dat de 5% regel voor de maximale hoogte van de onbestemde reserve van de NVAO niet wordt toegepast voor de jaren 2014 tot en met 2020. Deze periode wordt gezien als één periode waarbij overschotten en tekorten met elkaar worden verrekend. Zie verder 4.1 en 6.3.1.

Het eigen vermogen is als volgt toe te kennen aan Nederland en Vlaanderen:

	Nederland	Vlaanderen	Totaal
	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000
Onbestemde reserve	304	178	482
Bestemde reserve	2.521	865	3.386
Wettelijke reserve	37	24	61
	<u>2.862</u>	<u>1.067</u>	<u>3.929</u>

De verschillende posten van het eigen vermogen worden hieronder nader toegelicht.

4.1 Onbestemde reserve

Het onbestemde deel van het eigen vermogen verloopt als volgt:

	31-12-2017	Bestemming resultaat	Overige mutaties	31-12-2018
	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000
<u>Onbestemde reserve</u>				
Onbestemde reserve	379	322	-219	482
Totaal onbestemde reserves	<u>379</u>	<u>322</u>	<u>-219</u>	<u>482</u>

De eigen inkomsten en de door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en het Vlaams parlement aan NVAO toegekende middelen, welke (nog) niet zijn aangewend dan wel bestemd, worden aan de onbestemde reserve toegevoegd. De overige mutaties in de onbestemde reserve betreffen de dotatie van de bestemde reserve ad €235.000 en de onttrekking aan de wettelijke reserve ad €16.000.

De onbestemde reserve is als volgt toe te kennen aan Nederland en Vlaanderen:

	Nederland	Vlaanderen	Totaal
	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000
Stand per 1 januari	259	120	379
Resultaat over verslagperiode	131	191	322
Mutatie wettelijke reserve	10	6	16
Mutatie bestemde reserve	-96	-139	-235
Som der mutaties	<u>45</u>	<u>58</u>	<u>103</u>
Stand per 31 december	<u>304</u>	<u>178</u>	<u>482</u>

4.2 Bestemde reserve

De bestemde reserve verloopt als volgt:

	31-12-2017	Bestemming resultaat	Overige mutaties	31-12-2018
	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000
<u>Bestemde reserve</u>				
Tijdelijke formatie ivm piek aanvragen	700	-	-	700
Vorbereiding nieuw stelsel	500	-	50	450
Organisatieontwikkeling	1200	-	185	1.385
Overige projecten	751	-	100	851
Totaal bestemde reserves	3.151	-	235	3.386

De bestemde reserve wordt gevormd als reservering voor toekomstige activiteiten rond nieuwe stelsels, ontwikkeling van de bedrijfsvoering en overige projecten.

De bestemde reserve voor het nieuwe stelsel en kaders voorziet in het budget en de voorbereiding hieromtrent.

De bestemde reserve voor organisatieontwikkeling voorziet in financiering voor interne projecten gericht op de ontwikkeling van de bedrijfsvoering. Ultimo 2018 wordt o.a. voorzien: de verdere ontwikkeling van de automatisering, professionalisering van het HRM beleid en de uitrol van het strategisch plan en de communicatie strategie, alsook de geplande verhuizing van de NVAO.

De bestemde reserve voor overige projecten wordt gevormd voor projecten, waarbij de NVAO geen mogelijkheden heeft of wenst te creëren voor externe financiering. Het betreft projecten waarbij de onafhankelijkheid van de NVAO gewaarborgd dient te worden en projecten waarbij de NVAO extra inspanning moet doen vanwege gewijzigde wet- en regelgeving. Een aantal in 2018 voorziene projecten wordt verder gezet in of is doorgeschoven naar 2019 en betreft: verdere ontwikkelingen van het nieuwe stelsel in Vlaanderen en Nederland en extra taken HBO5. Daarnaast wordt een bestemde reserve voorzien om een aantal projecten uit te voeren, die de NVAO zelf zal moeten financieren. Het betreft nationale als internationale projecten, zoals het Deqar project, toekomst verkenning en professionalisering van medewerkers.

4.3 Wettelijke reserve

De wettelijke reserve verloopt als volgt:

	31-12-2017	Bestemming resultaat	Overige mutaties	31-12-2018
	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000
<u>Wettelijke reserve</u>				
Software onder immateriële vaste activa	77	-	-16	61
Totaal wettelijke reserves	77	-	-16	61

De wettelijke reserve is gevormd vanwege het activeren van zelf ontwikkelde software onder de immateriële vaste activa. De reserve wordt gesteld op de boekwaarde van het immaterieel actief.

Het eigen vermogen is als volgt toe te kennen aan Nederland en Vlaanderen:

	Nederland	Vlaanderen	Totaal
	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000
Stand per 1 januari	2.729	878	3.607
Resultaat over verslagperiode	131	191	322
Stand per 31 december	2.860	1.069	3.929

5 Voorzieningen

De post “voorzieningen” is als volgt opgebouwd:

	31-12-2018	31-12-2017
	* € 1.000	* € 1.000
Voorziening WW	277	123
	277	123

Voorziening WW

De voorziening WW verloopt als volgt:

	31-12-2018	31-12-2017
	* € 1.000	* € 1.000
<u>Voorziening WW</u>		
Stand per 1 januari	123	207
Dotatie vanwege mogelijke aanspraken oud medewerkers	210	25
Onttrekking vanwege aanspraken/ vrijval	-56	-109
Som der mutaties	154	-84
Stand per 31 december	277	123

De voorziening WW wordt gevormd voor de verplichting vanwege aanspraken van ex-werknemers op een WW-uitkering, alsook een BWW-uitkering. De NVAO is als werkgever in de sector Overheid & Onderwijs een zogenaamd eigenrisicodrager voor de door de Uitvoeringsinstelling Werknemersverzekeringen (hierna: UWV) krachtens de Werkloosheidswet uitgekeerde bedragen.

Op grond van deze wet en het daarop berustende Besluit Verhaal Overheidswerkgever, moet de NVAO de door het UWV betaalde uitkeringslasten aan het Uitvoeringsfonds voor de Overheid betalen. Ten opzichte van 2017 heeft er een toename plaatsgevonden van € 154k daar de NVAO de verplichting verwacht van aanspraken op WW-uitkeringen.

Voorziening Belastingen

De voorziening belastingen verloopt als volgt:

	31-12-2018	31-12-2017
	* € 1.000	* € 1.000
<u>Voorziening belastingen</u>		
Stand per 1 januari	-	216
Onttrekking vanwege aanspraken	-	-216
Som der mutaties	-	-216
Stand per 31 december	-	-
	>1 jaar	< 1 jaar
	* € 1.000	* € 1.000
Voorziening WW	-	277
Stand per 31 december	-	277
	totaal	*
	* € 1.000	* € 1.000

6 Kortlopende schulden

Een specificatie van de balanspost voor overige schulden is hieronder weergegeven:

	31-12-2018	31-12-2017
	* € 1.000	* € 1.000
6.3.1 Te verrekenen bijdrage OCW	309	280
	309	280

Alle schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

6.3.1 Te verrekenen bijdrage OCW

De "Te verrekenen bijdrage OCW" betreft de afrekening van de subsidiegelden over de periode vanaf 20105. In overleg met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap wordt de wijze van betaling dan wel verrekening bepaald.

De verplichting aan OCW wordt hierna nader toegelicht.

	31-12-2018	
	* € 1.000	* € 1.000
Stand per 1 januari		280
Verrekend met OCW in 2018	-28	
Te verrekenen reserves met OCW 2018	57	
Som der mutaties		29
Stand per 31 december		309

Het nog te verrekenen bedrag betreft voorgaande jaren en de in 2018 verrekend bedrag en het nog te verrekenen bedrag van de Commissie Macrodoelmatigheid Middelbaar Onderwijs (CMMBO) met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Het bedrag van de te verrekenen reserves bestaat uit een te verrekenen bedrag van de Commissie Macrodoelmatigheid Middelbaar Onderwijs (CMMBO) en wordt als volgt berekend:

	2018	
	* € 1.000	* € 1.000
<u>CDHO</u>		
Subsidiebeschikking OCW 2018 incl indexering	657	
Stand egaliseringsreserve ultimo 2018		174
Af: Maximaal toegestane egaliseringsreserve 25% beschikking		164
Te verrekenen egaliseringsreserve CDHO 2018		-
<u>CMMBO</u>		
Subsidiebeschikking OCW 2018	540	
Stand egaliseringsreserve ultimo 2018		192
Af: Maximaal toegestane egaliseringsreserve 25% beschikking		135
Te verrekenen egaliseringsreserve CMMBO 2018		57
<u>NVAO</u>		
Subsidiebeschikking OCW 2018 incl indexering	3.105	
Stand onbestemde reserve NL ultimo 2018		306
Maximaal toegestaan 5% beschikking		155
Te verrekenen onbestemde reserve NVAO 2018		-
		57

CDHO

Voor 2018 is er geen sprake van een te verrekenen bedrag van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO). Ultimo 2016 heeft het ministerie van OCW, de afspraak gemaakt met de CDHO, dat het overschot aan de egalisatiereserve 2015 ad €103.565 tot en met 2018 kan worden ingezet voor kosten van de CDHO die de te verlenen jaarvergoeding overschrijden.

CMMBO

De te verrekenen egalisatie reserve CMMBO ad €57.000 is verrekend met de ontvangen gelden in "Vooruit ontvangen bijdragen projecten ", zie 6.4.2.

NVAO

Op basis van de subsidiebeschikking van het ministerie van OCW mag het onbestemde vermogen niet hoger zijn dan 5% van het subsidiebedrag van het ministerie van OCW exclusief CDHO en CMMBO. Voor 2018 is er geen sprake van een verrekening, daar het overschot op de Nederlandse onbestemde reserve van de NVAO is, conform afspraak. Zie ook 4.

CDHO en CMMBO vallen functioneel onder het ministerie van OCW. Het hosten van deze commissies is bij de NVAO belegd. De hieraan gerelateerde kosten komen volledig voor rekening en risico van het ministerie. Op basis hiervan is alleen de balanspositie van de betreffende commissies in de jaarrekening van de NVAO opgenomen. De verantwoording van de opbrengsten en kosten van deze commissies worden niet in de staat van baten en lasten van de NVAO opgenomen.

6.4 Overlopende passiva

Een specificatie van de balanspost voor overlopende passiva is hieronder weergegeven:

	31-12-2018	31-12-2017
	* € 1.000	* € 1.000
6.4.1 Vooruitontvangen bijdragen instellingen	299	564
6.4.2 Vooruitontvangen bijdragen projecten	472	492
6.4.3 Reserveringen personeel	309	245
6.4.4 Overige	246	219
	<hr/> 1.326	<hr/> 1.520
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Alle schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

6.4.1 Vooruit ontvangen bijdragen instellingen

De vooruitontvangen bijdragen instellingen betreft dat deel van de aan instellingen in rekening gebrachte tarieven voor accreditaties, aanvragen onderzoeksmasters en aanvragen nieuwe opleiding waar nog geen prestatie tegenover stond.

6.4.2 Vooruit ontvangen bijdragen projecten

Onderstaand overzicht geeft inzage in de besteding van projectgelden in 2018 op projecten waarvoor specifieke subsidiëring heeft plaatsgevonden.

	Jaar	Bedrag Toegewezen	Saldo 2017	Ontvangen 2018	Kosten 2018	Vordering 2018	Saldo 2018
		* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000
<u>Ministerie van OCW:</u>							
Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs 1)	2018	657	149	657	640	-	166
Bijz Kenmerk Kleinschalig & Intensief Ond 3)	2013	65	12	-	-	-	12
Associate Degrees 5e bis ronde 3)	2010	187	36	-	-	-	36
Opleiden in de School 3e fase 3)	2013	95	17	-	-	17	-
Flexibilisering Hoger Onderwijs 4)	2015	254	142	-	30	-	112
Comm Macrodoelmatigheid Middelbaar Onderw 2)	2018	540	125	540	473	57	135
<u>Europese Commissie</u>							
CEQLNT 5)	2012	-	11	-	-	-	11
Totaal			492	1.197	1.143	-74	472
Spiegelcommissie 6)	2015	180	8-	-	-	8	-
Totaal			484	1197	1143	-66	472

1) Het subsidieproject "Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO)" betreft de hosting en het voeren van het secretariaat van de CDHO. In 2018 is door OCW € 657.000 toegewezen, dat in mindering gaat van de totale NVAO subsidie.

2) Het subsidieproject "Commissie Macrodoelmatigheid Middelbaar Onderwijs (CMMBO)" is ultimo 2015 gestart. Het project betreft de hosting en het voeren van het secretariaat van de CMMBO. In 2018 is door OCW € 540.000 toegewezen.

3) Het project "Associate Degrees ronde 5 bis" wordt mede gefinancierd door onderwijsinstellingen. Het project "Bijzonder kenmerk Kleinschalig & Intensief onderwijs" in 2014 nog niet. Het project "Opleiden in de school" is afgerond. Ultimo 2018 is de schuld aan OCW, hetgeen in overleg met OCW verrekend.

4) Het project "Flexibilisering Hoger Onderwijs" wordt gefinancierd door OCW. Ultimo 2018 is er een schuld aan OCW, daar dit project nog niet is afgerond.

5) Het saldo CEQLNT betreft de door NVAO als penvoerder vooruitontvangen subsidie van de Europese Commissie verminderd met de gerealiseerde kosten door NVAO en de partnerorganisaties in het project. Het project is afgerond en de eindrapportage is aan de EU verstuurd. De eindafrekening met een aantal partnerorganisaties heeft al plaatsgevonden. Er resteert een schuld aan de overige partners van €11.106 voor gemaakte kosten boven het ontvangen voorschot.

6) Het project "Spiegelcommissie" is gefinancierd door OCW. Medio 2017 is dit project afgerond en is de vordering ad €8 k, kwijtgescholden door de NVAO.

6.4.3 Reserveringen personeel

De post reserveringen personeel omvat een reservering voor loonbetalingsverplichtingen, vakantiegeld, eindejaarsuitkeringen en vakantiedagen.

6.4.4 Overige

De post overige omvat een reservering voor nog te ontvangen facturen en facturen die in 2019 zijn ontvangen, maar betrekking hebben op 2018.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Financiële verplichtingen

De NVAO is huurverplichtingen aangegaan, hetgeen betreft de huur voor het pand aan de Parkstraat en de huisvesting voor de Vlaamse medewerkers. De huurverplichting van het kantoorpand aan de Parkstraat 28 heeft een looptijd van 1 december 2012 tot 1 december 2020. Ten behoeve van de verhuurder is een bankgarantie afgegeven van € 73.137. Voortvloeiend uit deze huurovereenkomst is de verplichting om het gehuurde na afloop van de huurperiode in oude staat op te leveren en eventuele huurderseigen aanpassingen ongedaan te maken.

Voor de huisvesting voor de Vlaamse medewerkers is bij derden een waarborgsom gestort. Ten behoeve van één van de verhuurders is een bankgarantie afgegeven van € 4.290.

Resultaatbestemming

Voorgestelde egaliseringsreserve

De egaliseringsreserve is in de jaarrekening gesplitst in een onbestemde, bestemde en een wettelijke reserve.

Onbestemde reserve

Voorgesteld wordt het positief resultaat over het boekjaar 2018 van € 322.000 toe te voegen aan de onbestemde reserve van het eigen vermogen in overeenstemming met artikel van 9 lid 2 van het beheersreglement.

Bestemde reserve

Voor het vormen van een bestemde reserve wordt nadrukkelijker aansluiting gezocht met het uitgangspunt dat een bestemde reserve slechts gevormd wordt voor toekomstige activiteiten met een piek in de uitgaven ten laste van het vermogen van de NVAO. Op basis van bovenstaande en van verwachte activiteiten en ontwikkelingen in het Hoger Onderwijs in de toekomst, waarmee in de begroting geen rekening wordt gehouden, wordt voorgesteld om € 235.000 aan deze reserve te doteren, hetgeen wordt onttrokken uit de onbestemde reserve.

Wettelijke reserve

De verplichte wettelijke reserve is gelijk aan het bedrag dat in de balans is opgenomen voor zelf ontwikkelde software (immateriële vaste activa). Over het boekjaar 2018 zal € 16.000 aan deze reserve worden onttrokken, wat weer zal worden gedoteerd aan de onbestemde reserve.

Gebeurtenissen na balansdatum

De aangekondigde verhuizing van de NVAO naar een ander pand, geplande datum 1 maart 2020, vergt de nodige voorbereidingen en extra inhuur van expertise en ondersteuning. De inrichting van het nieuwe pand zal incidentele kosten met zich meebrengen. De lasten hiervoor kunnen worden gefinancierd vanuit de NVAO bestemde reserve.

Toelichting op de staat van baten en lasten

7 Bedrijfsopbrengsten

7.1 Subsidies

De specificatie van deze post is als volgt:

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000
Nederland	3.105	3.036	3.156
Vlaanderen	2.895	2.895	2.441
	6.000	5.931	5.597

De subsidies hebben betrekking op door de Vlaamse en Nederlandse overheid toegewezen wettelijke taken en kennen een structureel karakter.

De inkomsten uit subsidie nemen toe ten opzichte van de begroting met € 69.000. De toename wordt in belangrijke mate veroorzaakt door toegekende prijs en loonbijstelling vanuit Nederland. Vanuit Vlaanderen is in de subsidiebijdrage het bedrag van € 181.000 voor HBO5 en validering domein specifieke leerresultaten mee opgenomen. Deze was in de begroting 2018 als separate subsidie voor een extra wettelijke taak opgenomen. Daarnaast heeft er ook een indexering plaatsgevonden.

7.2 Inkomsten uit toetsing en accreditatie

De specificatie van deze post is als volgt:

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000
Nederland	2.235	2.475	2.062
Vlaanderen	143	696	373
	2.378	3.171	2.435

De inkomsten uit toetsing en accreditatie zijn € 793.000 lager dan begroot. Er zijn minder Nederlandse aanvragen Toets nieuwe opleidingen ingediend en afgehandeld dan begroot. Hierdoor zijn in 2018 aan €240.000 minder toetsen uitgevoerd dan begroot. Er zijn voor €553.000 minder inkomsten uit Vlaamse aanvragen gerealiseerd dan begroot. Met name het aantal accreditaties en TNO's.

De opbrengsten met betrekking tot de dossiers die op balansdatum nog onderhanden waren, zijn verantwoord in het jaar voor zover daar geleverde prestaties tegenover stonden. Voor zover dat niet het geval was zijn de vooruitontvangen bedragen gepresenteerd onder de kortlopende schulden als vooruitontvangen bijdragen instellingen.

7.3 Overige opbrengsten

De overige opbrengsten zijn als volgt opgebouwd:

	Realisatie 2018	Nederland 2018	Vlaanderen 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000
Congressen	2	1	1	-	2
Extra taak: VL HBO5	100	-	100	100	-
Extra taak: NL KA OCW	490	490	-	490	-
Extra taak: Project WFME	-	-	-	-	80
Extra taak; Flex HO	30	30	-	-	36
Extra taak; Project Spiegelcommissie	-9	-9	-	-	32
Extra taak; Planningneutrale conversie	1	1	-	-	33
Extra taken: project Combined I&PA Luxemburg	47	-	47	-	33
Extra taak; Project training panels	16	16	-	-	17
Extra taak; Naamswijziging	32	32	-	-	34
Extra taken: hosting ECA	36	22	14	35	35
Extra taken: Overig aanvragen nationaal	28	2	26	-	6
Extra taak: hosting CDHO	110	66	44	110	90
Extra taak: hosting CMMBO	67	40	27	66	89
Overige inkomsten	30	17	13	6	14
Stand per 31 december	980	708	272	807	501

De overige opbrengsten betreffen opbrengsten die samenhangen met toegangsgelden voor georganiseerde congressen en de ontvangen bijdragen van o.a. het Nederlandse Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het Vlaamse ministerie voor bijkomende wettelijke en/of extra taken. Deze betreffen in 2018 voor Nederland de extra taken: Kwaliteitsafspraken OCW, Flexibilisering Hoger Onderwijs en diverse onderzoeken in het Hoger onderwijs. De subsidie voor HBO5 en validering domein specifieke leerresultaten is geïntegreerd in de globale Vlaamse overheidssubsidie en niet als een inkomst in het kader van een extra taak gepresenteerd. Voor 2018 heeft het Vlaams parlement extra subsidie gegeven voor HBO5. Tenslotte is het penvoerderschap van de CDHO en CMMBO ook een onderdeel van de overige opbrengsten.

8 Bedrijfskosten

8.1 Lonen en salarissen

Dit betreft de lonen en salarissen van bestuursleden en medewerkers. Onder de lonen en salarissen worden begrepen de bruto beloning alsmede de kosten voor pensioenvoorzieningen.

Gemiddeld waren over het boekjaar 49 mensen werkzaam bij de NVAO (2017: 50). Ultimo 2018 zijn de mensen binnen de NVAO organisatie als volgt verdeeld:

	2017	2018
Beleidsmedewerkers	21,7	18,0
Internationalisering	2,0	2,1
Ondersteuning en Bedrijfsvoering	17,9	20,9
Management en Directie	4,1	4,2
Bestuur	3,8	3,8
Totaal aantal mensen in FTE	49,5	49,1

De afname heeft betrekking op onder andere het natuurlijk verloop en de werkzaamheden in het primaire proces.

De specificatie van de lonen en salarissen is als volgt:

	Realisatie 2018	Nederland 2018	Vlaanderen 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000
Brutolonen	3.273	2.299	974	3.161	2.743
Vacatiegelden	33	33	-	35	41
Overige personeelskosten	543	193	350	508	457
Totaal lonen en salarissen	3.849	2.525	1.324	3.704	3.241

Onder de overige personeelskosten zijn opgenomen de kosten van detachering van de Vlaamse medewerkers en enkele Nederlandse medewerkers. De loonkosten vallen k€145 hoger uit dan begroot. Dit betreft de extra personeelsleden voor het NL project Kwaliteitsafspraken OCW. Daarnaast is er door vertrek van enkele personeelsleden tijdelijk beroep gedaan op externe krachten (zie ook 8.4.5).

8.1.1 Lonen en vacatiegelden bestuurders

De lonen en vacatiegelden van de bestuurders worden conform het verdrag, door respectievelijk de Nederlandse en Vlaamse bevoegde ministers, vastgesteld. De loonkosten van de bestuurders en de vacatiegelden bedroegen in 2018 totaal € 645.000 (€ 286.000 Vlaanderen en € 359.000 Nederland).

Onder de loonkosten bestuurders worden begrepen de brutobeloning, kosten van detachering alsmede de kosten voor pensioenvoorzieningen en sociale lasten.

De Vlaamse niet voltijdse leden van het Algemeen Bestuur ontvangen geen bezoldiging of vacatiegeld voor hun bestuursactiviteiten, enkel een onkostenvergoeding voor reis- en verblijfskosten, conform het Vlaamse ministerieel besluit d.d. 28 juli 2011. De Nederlandse leden van het Algemeen bestuur ontvangen vacatiegelden.

De Nederlandse leden van het Algemeen Bestuur ontvangen sinds medio 2017 een maandelijks vergoeding van €458. De vaststelling van de beloningsstructuur voor de Nederlandse bestuurders vindt plaats via besluitvorming door de minister van OCW en voor de Vlaamse bestuurders conform het Vlaamse ministerieel besluit d.d. 28 juli 2011.

WNT-verantwoording 2018

De WNT is van toepassing op NVAO. Het voor NVAO toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 187.000,00. Hieronder volgt een overzicht van de kosten voor de Nederlandse bestuursleden inzake de WNT-verantwoording 2018.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	A.H. Flierman	R.P. Zevenbergen
Functiegegevens	Voorzitter	Bestuurslid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,83	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 154.918,98	€ 185.800,38
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -	€ -
<i>Subtotaal</i>	€ 154.918,98	€ 185.800,38
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 155.210,00	€ 187.000,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 154.918,98	€ 185.800,38
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017		
Functiegegevens	Voorzitter	Bestuurslid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,89	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 172.800,92	€ 179.879,16
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -	€ -
<i>Subtotaal</i>	€ 172.800,92	€ 179.879,16
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 161.090,00	€ 181.000,00
Totale bezoldiging	€ 172.800,92	€ 179.879,16

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Deze is niet van toepassing

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Dit zijn de Algemeen Bestuursleden:

bedragen x € 1	J. Tuytel	B.E. van Vucht Thijssen	S.E. Buitendijk
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging			
Totale bezoldiging	€ 5.496,00	€ 5.496,00	€ 5.496,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 18.700,00	€ 18.700,00	€ 18.700,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017			
bedragen x € 1	J. Tuytel	B.E. van Vucht Thijssen	S.E. Buitendijk
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/05 – 31/12
Bezoldiging			
Totale bezoldiging	€ 5.496,00	€ 5.496,00	€ 3.664,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 18.100,00	€ 18.100,00	€ 12.066,00

bedragen x € 1	T.J.E. Omta	J.A. Rip	M. van Straalen
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/12 – 31/12
Bezoldiging			
Totale bezoldiging	€ 5.496,00	€ 5.496,00	€ 458,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 18.700,00	€ 18.700,00	€ 1.558,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017			
bedragen x € 1	T.J.E. Omta	J.A. Rip	
Functiegegevens	Lid	Lid	
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/05 – 31/12	01/06 – 31/12	
Bezoldiging			
Totale bezoldiging	€ 3.664,00	€ 3.206,00	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 12.066,00	€ 10.558,00	

bedragen x € 1		P.M. van Roon
Functiegegevens		Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018		01/01 – 31/10
Bezoldiging		
Totale bezoldiging		€ 4.580,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		€ 15.583,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.
Gegevens 2017		
bedragen x € 1		P.M. van Roon
Functiegegevens		Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017		01/01 – 31/12
Bezoldiging		
Totale bezoldiging		€ 5.496,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		€ 18.100,00

1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Deze is niet van toepassing.

1e. In het geval een topfunctionaris, niet zijnde een toezichhoudende topfunctionaris, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichhoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van onderstaande tabel van toepassing.

Deze is niet van toepassing.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Deze is niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

8.2 Sociale lasten

De specificatie van de sociale lasten is als volgt:

	Realisatie 2018	Nederland 2018	Vlaanderen 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000
Uitvoeringsinstelling	270	213	57	825	196
Pensioenpremies	373	280	93	-	374
Overige sociale lasten	381	310	71	-	157
Totaal sociale lasten	1.024	803	221	825	727

Als onderdeel van de sociale lasten zijn onder de post "Uitvoeringsinstelling" opgenomen de kosten voor onder meer de wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA). In de begroting is geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende elementen van de post sociale lasten. Om die reden wijken gerealiseerde bedragen in belangrijke mate af van de begroting. Onder de Overige sociale lasten zijn de kosten ZW verzekeringen opgenomen, alsook de dotatie/ vrijval aan de voorziening voor aanspraken op uitkeringen volgens de werkloosheidswet en ontslagvergoedingen. Daarnaast heeft de NVAO voldaan aan de werkkostenregeling. De NVAO heeft loonbelasting betaald in de vorm van een eindheffing van 80%. De sociale lasten vallen k€199 hoger uit dan begroot.

8.2.1 Sociale lasten bestuurders

De sociale lasten zijn inclusief de sociale lasten van de Nederlandse en Vlaamse bestuurders.

8.3 Afschrijvingskosten

De specificatie van de afschrijvingskosten is als volgt:

	Realisatie 2018	Nederland 2018	Vlaanderen 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000
Immateriële vaste activa	57	34	23	95	68
Materiële vaste activa	135	80	55	168	135
Totaal afschrijvingskosten	192	114	78	263	203

De afschrijvingskosten vallen lager uit dan begroot, vanwege een latere dan begrote realisatie van een investering in een nieuwe databank en aankoop meubilair. De afschrijvingskosten van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) zijn doorbelast aan de CDHO (€ 10.238).

8.4 Overige bedrijfskosten

De specificatie hiervan is als volgt:

	Realisatie 2018	Nederland 2018	Vlaanderen 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000
8.4.1 Huisvestingskosten	521	313	208	498	462
8.4.2 Personele exploitatiekosten	790	284	506	799	839
8.4.3 Kosten communicatie	133	85	48	203	147
8.4.4 Inhuur deskundigen	1.559	1.153	406	2.223	1.235
8.4.5 Inhuur externen	508	330	178	397	308
8.4.6 Overige kosten	460	310	150	576	508
8.4.7 Onvoorzien	-	-	-	99	-
Totaal overige bedrijfskosten	3.971	2.475	1.496	4.795	3.499

8.4.1 Huisvesting

Dit betreft de kosten verbonden aan het gebruik van het pand Parkstraat en wordt hieronder nader gespecificeerd:

	Realisatie 2018	Nederland 2018	Vlaanderen 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000
Huur Parkstraat 28, Den Haag	337	202	135	337	332
Servicekosten	8	5	3	10	8
Energie/ DWL	43	26	17	49	39
Schoonmaakkosten	45	27	18	50	49
Beveiliging	12	7	5	15	10
Belastingen en heffingen	5	3	2	7	5
Overige huisvestingskosten	71	43	28	30	19
Totaal huisvestingskosten	521	313	208	498	462

De huisvestingskosten zijn hoger als voorgaand jaar en hoger dan begroot. Dit heeft betrekking op de inhuur van externen voor de inrichting van het huidige pand aan de Parkstraat.

8.4.2 Personele exploitatiekosten

De overige personele exploitatiekosten worden hieronder nader gespecificeerd:

	Realisatie 2018	Nederland 2018	Vlaanderen 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000
Reis- en verblijfkosten dienstreizen	75	32	43	56	48
Kosten Bestuur	7	5	2	15	5
Vergoeding Adviesraad	-	-	-	-	1
Huisvestingskosten medewerkers	6	4	2	10	4
Woon-werkvergoeding medewerkers	84	74	10	75	69
Huisvestingskosten medewerkers VL	154	-	154	145	164
Onkostenvergoedingen medewerkers VL	156	-	156	140	154
Onkostenvergoedingen Bestuur VL	65	-	65	66	67
Representatiekosten	16	7	9	15	20
Werving en selectie	1	1	-	5	46
Opleidingen en cursussen	69	56	13	115	14
Uitzendkrachten	57	40	17	57	166
Overige personele exploitatiekosten	90	55	35	90	74
Vervoerskosten	10	10	-	10	7
Totaal personele exploitatiekosten	790	284	506	799	839

De personele exploitatiekosten zijn iets lager dan de begroting.

De kosten bestuur betreffen vergaderfaciliteiten en activiteiten in het kader van teamwerking. De uitval van medewerkers door vertrek, ziekte en zwangerschap is middels uitzendkrachten opgevangen. Het budget voor opleidingen en cursussen is onderbenut.

8.4.3 Kosten communicatie

Dit betreft de kosten van bijeenkomsten zoals congressen, samenarie, het onderhoud van diverse Nederlandse en internationale websites waar de NVAO zorg voor draagt en het drukwerk (zowel reguliere correspondentie- en kantoomateriaal). De kosten voor communicatie liggen in 2018 lager dan begroot.

8.4.4 Inhuur deskundigen

Ten behoeve van de toetsing van onderzoeksmasters, de toets nieuwe opleidingen, de instellingstoetsen en de instellingsreviews zijn door de NVAO deskundigen ingeschakeld. De kosten hiervan zijn onder deze post gerangschikt. Voor deze primaire taken werden voor k€ 664 minder deskundigen ingezet dan begroot, mede doordat het aantal aanvragen evenredig lager lag. Daar tegenover staat dat NVAO ook deskundigen heeft ingezet voor overige projecten dan wel overige, voornamelijk Vlaamse wettelijke taken.

8.4.5 Inhuur externen

Dit betreft de kosten van de inhuur van externen, zoals bijvoorbeeld voor juridische en fiscale advisering, ICT ondersteuning en uitbesteding salarisadministratie e.d. De overschrijding in 2018 van k€111 ten opzichte van de begroting wordt onder meer verklaard door de juridische ondersteuning vanwege vertrek van de Nederlandse juridische medewerker, de privacy wet en het project ICT architectuur, alsook de ondersteuning op de HR afdeling.

8.4.6 Overige kosten

Dit betreft de kosten van automatisering, licenties, accountant, verzekeringen, infotheek, porti, kantoorkosten, lidmaatschappen, contributies en de bezwarencommissie. Deze zijn lager uitgevallen dan begroot vanwege de overheadkosten inzake het NL project Kwaliteitsafspraken OCW. Deze zullen waarschijnlijk in 2019 nog volgen.

Ondertekening van de jaarrekening

Den Haag, 13 mei 2019

was getekend,

Directeur NVAO Nederland
Luit Kroes

Directeur NVAO Vlaanderen
Axel Aerden

Algemeen Bestuur

Voorzitter NVAO
Anne Flierman

Overige gegevens

Statutaire bepalingen rondom resultaatbestemming

Artikel 9 van het beheersreglement van de NVAO luidt:

1. De NVAO vormt een egalisatiereserve
2. Het verschil tussen de gerealiseerde exploitatieresultaten inclusief rente van de NVAO en de gerealiseerde kosten van de activiteiten komt ten gunste of ten laste van de egalisatiereserve.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie

A Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie te 's-Gravenhage gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie op 31 december 2018 en van het resultaat over de periode 2018 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het controleprotocol NVAO.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans na resultaatbestemming per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het controleprotocol NVAO en het controleprotocol WNT vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarrapport andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het controleprotocol NVAO, het Controleprotocol WNT 2018 ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zoetermeer, 20 mei 2019
Astrium Onderwijsaccountants B.V.

Was getekend,
Drs. R.A.D. Knoester RA

